

CITES

Wat is het kennisniveau en bewustzijn van burgers over het verhandelen, vervoeren, verzamelen of houden van beschermde planten- en diersoorten?

25 oktober 2017

H4507

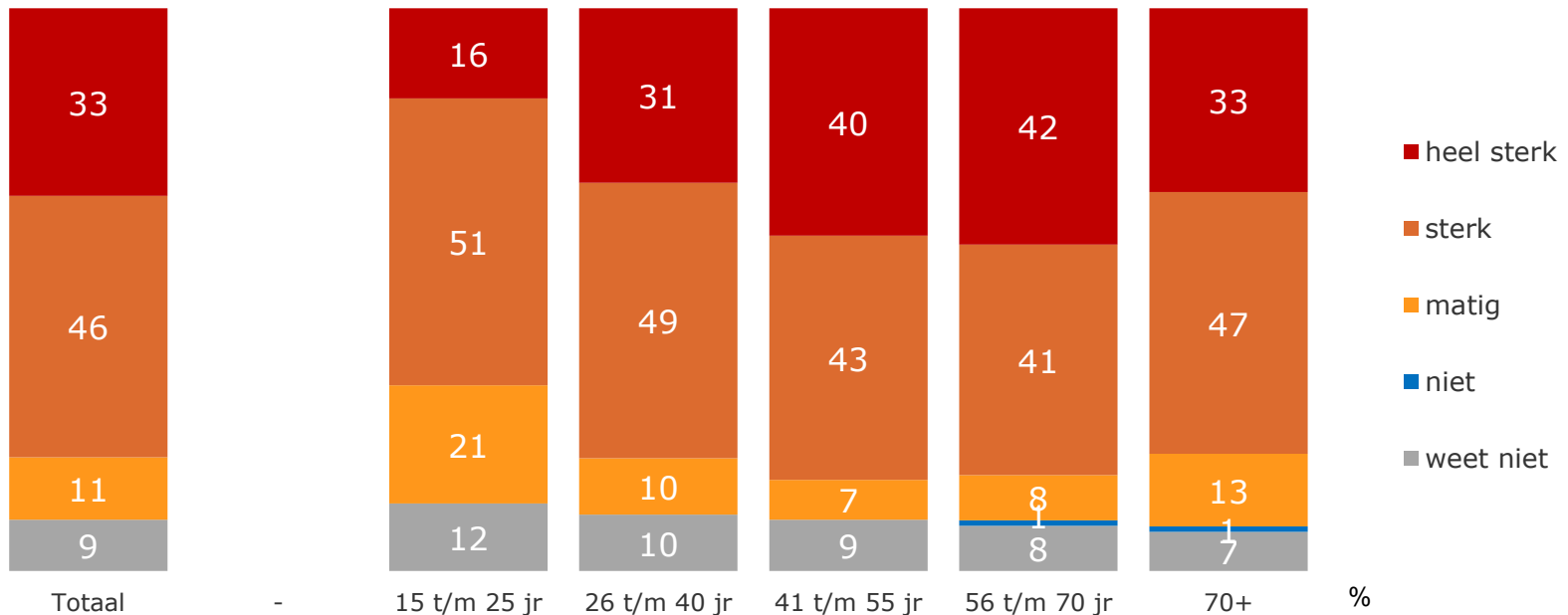
Samenvatting

- De grote meerderheid (94%) weet dat het niet is toegestaan (of alleen onder bepaalde voorwaarden) om internationaal beschermde dier- en plantensoorten internationaal te verhandelen, te vervoeren, te verzamelen of te houden. Ruim zes op de tien (63%) weten echter niet precies welke regels er zijn. CITES wordt door 1% spontaan genoemd als we vragen welke regels er zijn. De meesten (95%) zijn matig tot slecht op de hoogte van de regels rond de aankoop en/of verkoop en het houden van internationaal beschermde dier- en plantensoorten. Bijna een kwart is (enigszins) bekend met CITES, 3% kent het zeker. We zien dat de bekendheid van het internationale handelsverdrag CITES samenhangt met leeftijd. Van de 70-plussers kent 30% het verdrag (van naam). Onder 15 t/m 25-jarigen is dit 16%.
- Drie op de tien (29%) denken dat het mogelijk is om in bepaalde gevallen toestemming te krijgen voor het bezit van internationaal beschermde dier- en plantensoorten (bijvoorbeeld als huisdier). Slechts 1% zegt dat er bij hun zelf of iemand uit de directe omgeving wel eens (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten bij de douane in beslag zijn genomen.
- ‘Google’ en de ‘douane reizen app’ worden het vaakst genoemd als informatiebron om er achter te komen of bepaalde (producten van) dier- of plantensoorten wel of niet gekocht of verkocht mogen worden. Bijna de helft (47%) zou de regels opzoeken rond het boeken/voorbereiden van een reis en bijna een derde (31%) zou dit doen tijdens de aanschaf (onder 15 t/m 25-jarigen is dit 41%).
- De meerderheid (79%) is van mening dat de internationale handel in beschermde dier- en plantensoorten het bestaan van deze soorten (heel) sterk bedreigen. Jongeren (15 t/m 25 jaar) hebben een minder sterke mening over de mate van bedreiging; twee derde (66%) schat de bedreiging van het bestaan van beschermde dier- en plantensoorten door de internationale handel hierin als (heel) sterk in. Men denkt vooral aan de woorden ‘ivoor/tanden’ bij illegale handel in internationaal beschermde dier- en plantensoorten, gevolgd door ‘dieren/dierenleed’, ‘geld/hebzucht/winst’, ‘stropers/stropen’ en ‘strafbaar/boete/gevangenis’.
- Bijna iedereen vindt het (heel) belangrijk dat er wordt opgetreden tegen illegale handel in (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten. Een derde (34%) denkt dat er een geldboete of gevangenisstraf tot 6 jaar opgelegd kan worden. Slechts 8% denkt dat er alleen een geldboete opgelegd kan worden. Eveneens een derde (35%) weet niet welke straffen opgelegd kunnen worden bij overtreding
- Meer dan negen op de tien (92%) noemen de douane als organisatie die zich bezighoudt met de bestrijding van illegale handel in (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten. Het Wereld Natuur Fonds (WNF, 69%) en World Animal Protection (WAP, 59%) worden als tweede en derde genoemd. 6% noemt de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Meerderheid (79%) is van mening dat internationale handel in beschermde dier- en plantensoorten het bestaan van deze soorten (heel) sterk bedreigen

- Als we naar de verschillende leeftijdsgroepen kijken, zien we een groot verschil tussen 15 t/m 25-jarigen en de andere leeftijdsgroepen. Jongeren (15 t/m 25 jaar) hebben een minder sterke mening over de mate van bedreiging; twee derde (66%) schat de bedreiging van het bestaan van beschermde dier- en plantensoorten door de internationale handel hierin als (heel) sterk in. In de andere leeftijdsgroepen is dat minstens 80%.

In hoeverre bedreigt de internationale handel in beschermde diersoorten en plantensoorten volgens u het voortbestaan van deze soorten?

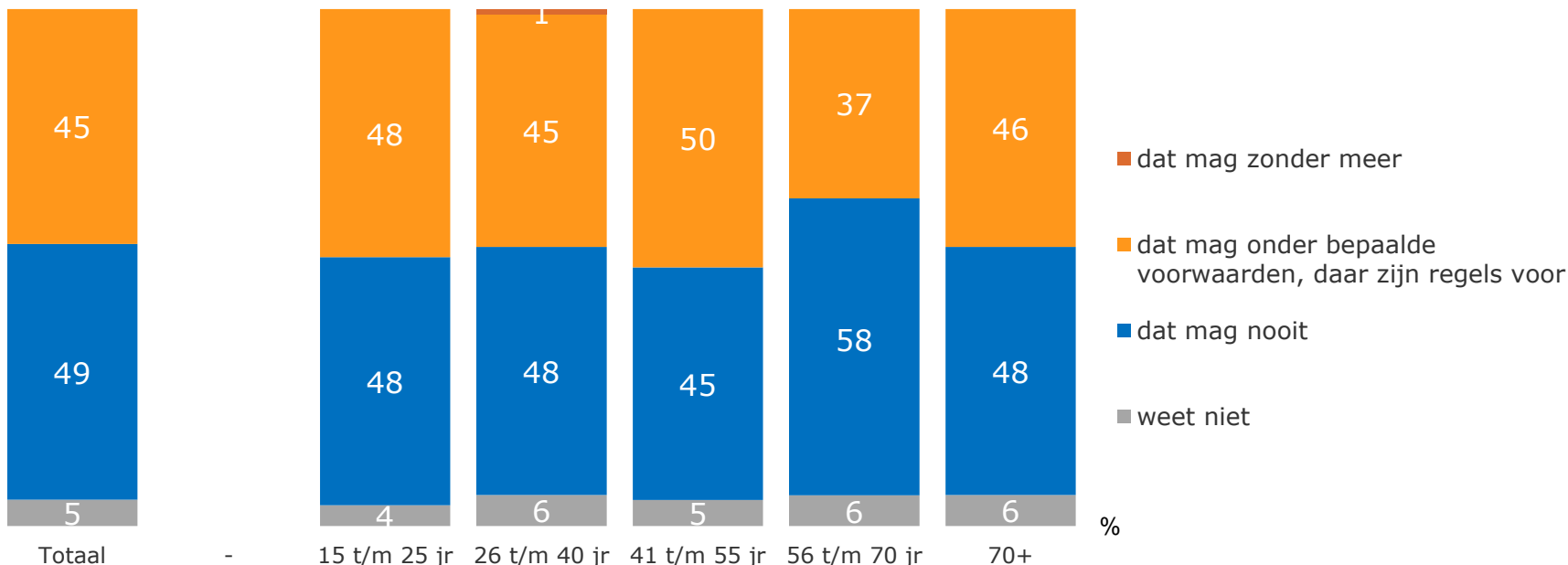
BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Grote meerderheid (94%) weet dat het niet is toegestaan (of alleen onder bepaalde voorwaarden) om internationaal beschermde dier- en plantensoorten internationaal te verhandelen, te vervoeren, te verzamelen of te houden

Er zijn internationaal ongeveer 5.000 diersoorten en 30.000 plantensoorten aangemerkt als beschermd. De bescherming betreft niet alleen levende dieren en planten, maar ook dode dieren of planten of (afgeleide) producten daarvan, bijvoorbeeld reptielenlederen tassen, ivoren voorwerpen of schelpen.

- De groep 56 t/m 70-jarigen weet het minst vaak dat het onder bepaalde voorwaarden is toegestaan om internationaal beschermde dier- en plantensoorten internationaal te verhandelen, te vervoeren, te verzamelen of te houden (37% versus 45% op het totaal).

Op welke manier is het volgens u toegestaan om deze internationaal beschermde dier- en plantensoorten internationaal te verhandelen, te vervoeren, te verzamelen of te houden?

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Ruim zes op de tien (63%) weten niet precies welke regels er zijn

Welke regels zijn er dan volgens u?	%
Internationale verdragen/afspraken	4%
Invoerwetten/invvoerbeperkingen	3%
Verschilt per land/met toestemming van de overheid	3%
Ter bescherming/voortbestaan veilig stellen	3%
Vergunningenstelsel/registratie nodig/speciale papieren nodig	3%
Toestaan van het dieren fokken/planten kweken/in stand houden van de soort	2%
Toegestaan voor onderzoek/wetenschap	2%
Regels aangaande de hoeveelheid	2%
Uitzonderingen voor dierentuinen	2%
Wanneer ivoor of huiden van voor een bepaald jaartal zijn mag het wel (met document)	2%
Regels voor bepaalde dier- plantensoorten	2%
Uitvoerwetten/uitvoerbeperkingen/sommige dingen mogen het land niet uit	1%
Handelswetten	1%
Gefokte dieren/gekweekte planten mogen wel	1%
Afspraken voor musea	1%
CITES	1%
Controle door douane/aangifte/info bij de douane	1%
Bepaalde regels afspraken hierover (nng)	1%
Anders	3%
Weet niet	63%

- De vraag 'Welke regels zijn er dan volgens u?' is open gesteld. De antwoorden die mensen gegeven hebben, zijn gecodeerd. Zie tabel hiernaast. De meeste respondenten weten niet precies welke regels of voorwaarden er dan zijn voor het internationaal verhandelen, vervoeren, verzamelen of houden van internationaal beschermde dier- en plantensoorten.
- 37% (17% van de totale doelgroep, n=1.130) heeft aangegeven welke regels er volgens hen zijn; 4% noemt 'internationale verdragen/afspraken' en 1% noemt CITES bij naam.
- Hieronder leest u een aantal letterlijke antwoorden van de respondenten.

Alleen voor bedrijven, niet voor individuen, slechts beperkt mogelijk, alleen als er echt noodzaak is

Dat het alleen in bepaalde landen mag

Dit mag voor het helpen/onderzoeken van de dier-/plantsoort

Er is een internationale regel voor, iets van ETA

In belang wetenschap etc.

Je mag geen ivoor kopen of schelpen meenemen naar huis

Regels voor aantallen/hoeveelheden

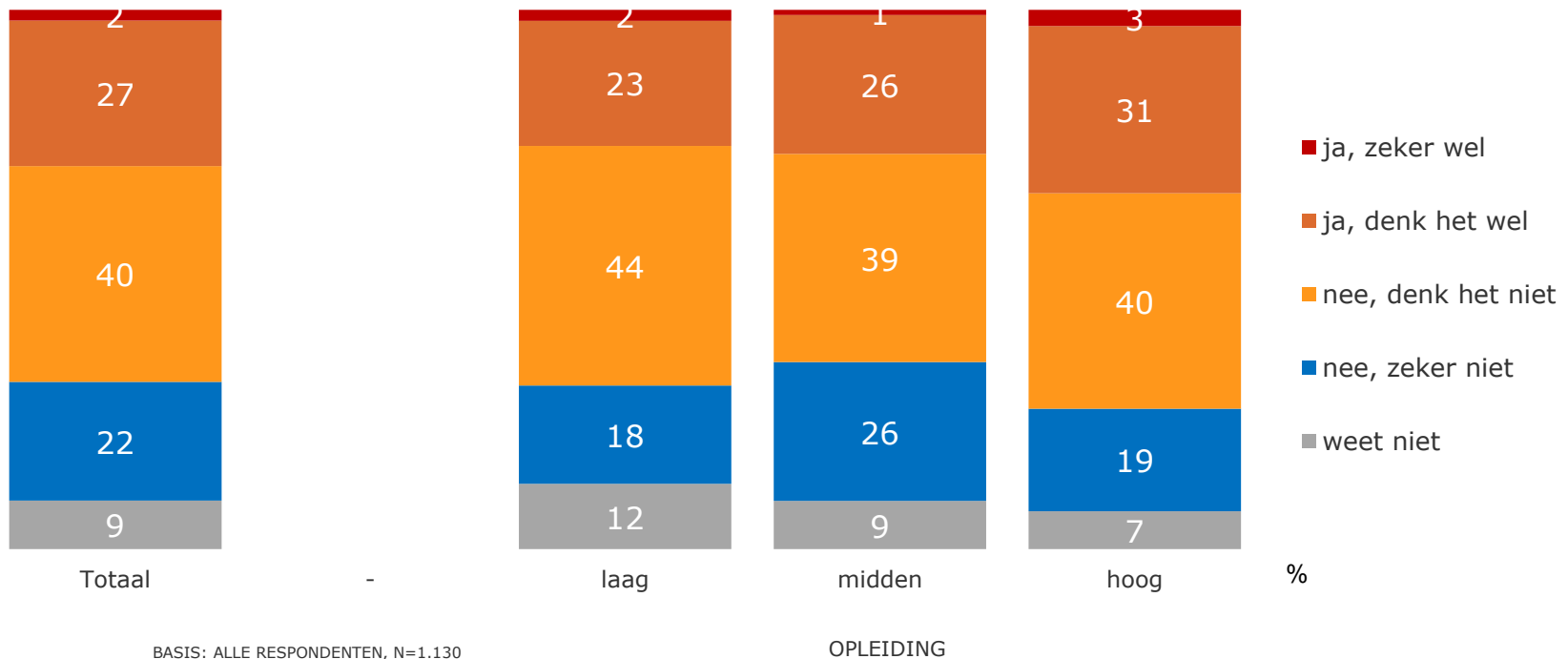

BASIS: RESPONDENTEN DIE AANGAVEN DAT ER REGELS ZIJN VOOR HET INTERNATIONAAL VERHANDELEN, VERVOEREN, VERZAMELEN OF HOUDEN VAN INTERNATIONAAL BESCHERMDE DIER- EN PLANTENSOORTEN, N=498. OPEN VRAAG, ANTWOORDEN GECODEERD

Drie op de tien (29%) denken dat het mogelijk is om in bepaalde gevallen toestemming te krijgen voor het bezit van internationaal beschermd dier- en plantensoorten (bijvoorbeeld als huisdier)

- Als we naar de verschillende leeftijdsgroepen kijken, zien we geen significante verschillen. We zien wel een verschil als we naar het opleidingsniveau van de respondenten kijken (zie grafiek). Hoger opgeleiden lijken iets vaker te zeggen dat het (zeker) mogelijk is om in bepaalde gevallen toestemming te krijgen voor het bezit van internationaal beschermd dier- en plantensoorten (bijvoorbeeld als huisdier) (34% tegenover 25% van de lager opgeleiden).

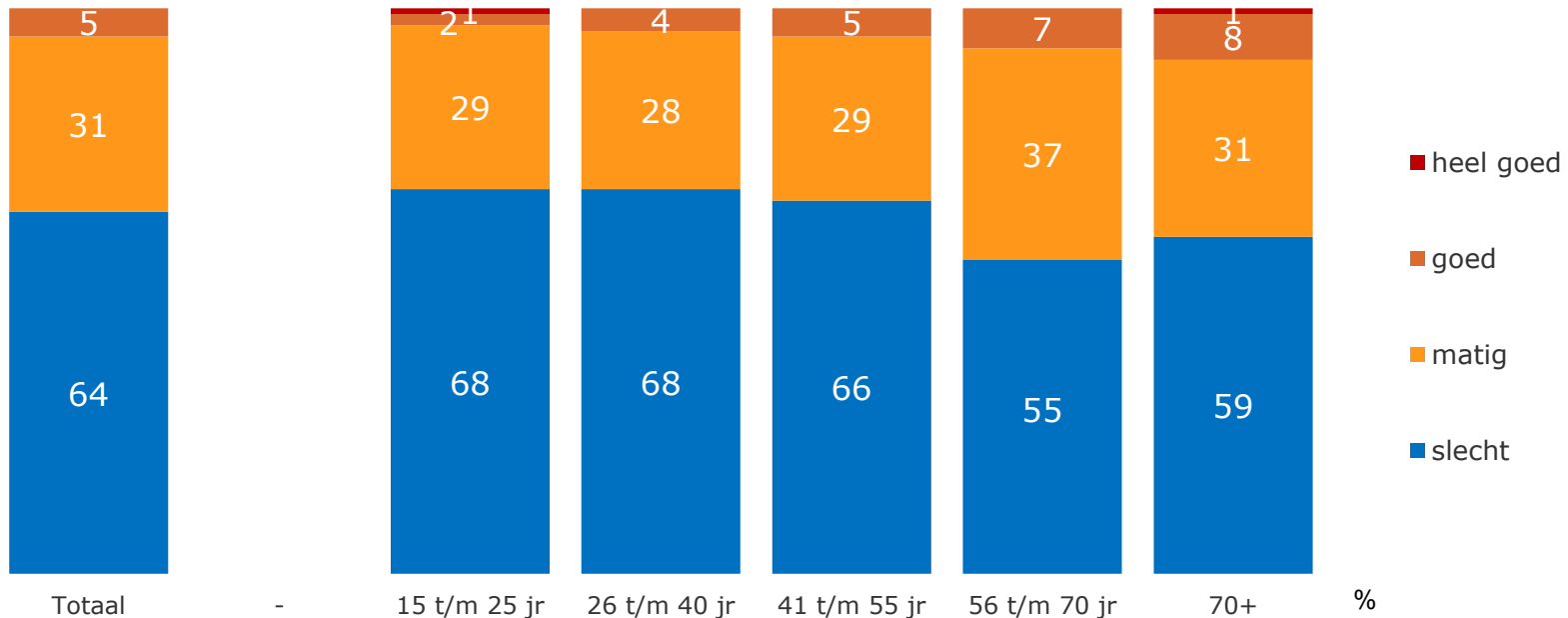
Is het volgens u mogelijk om in bepaalde gevallen toestemming te krijgen voor het bezit van internationaal beschermd dier- en plantensoorten (bijvoorbeeld als huisdier)?

Grote meerderheid (95%) matig tot slecht op de hoogte van de regels rond de aankoop en/of verkoop en het houden van internationaal beschermde dier- en plantensoorten

- Bijna één op de tien 70-plussers (9%) vindt dat ze (heel) goed op de hoogte zijn van de regels rond de aankoop en/of verkoop en het houden van internationaal beschermde dier- en plantensoorten. Dat is significant hoger dan in de andere leeftijdsgroepen.

Hoe goed bent u op de hoogte van de regels rond de aankoop en/of verkoop en het houden van internationaal beschermde dier- en plantensoorten?

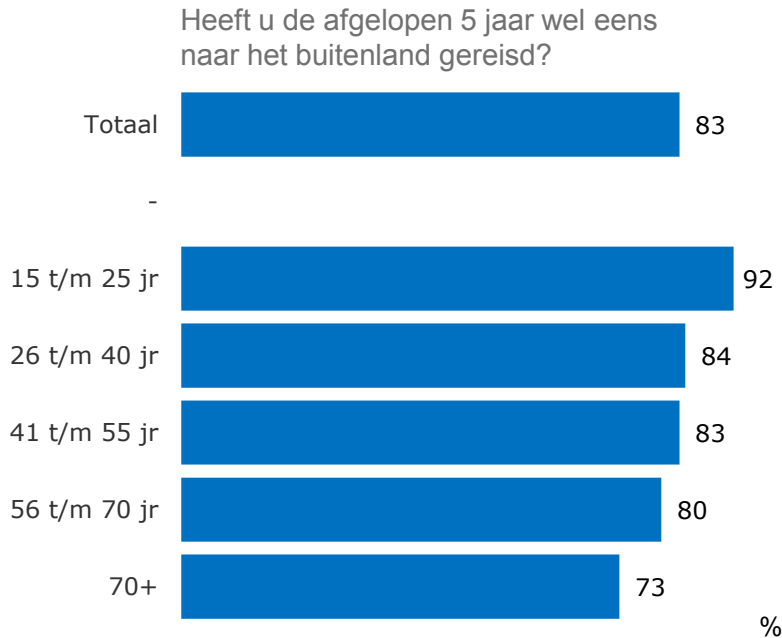

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

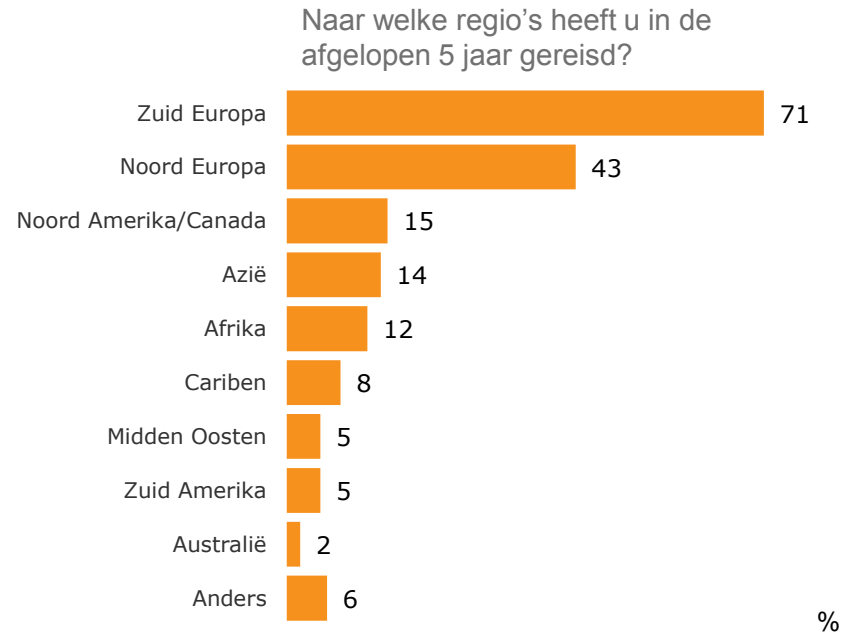

Acht op de tien (83%) zijn in de afgelopen 5 jaar wel eens naar het buitenland gereisd en dan vooral naar Zuid en Noord Europa

- 15 t/m 25-jarigen hebben in de afgelopen 5 jaar significant vaker naar het buitenland gereisd (92%). Ook hoger opgeleiden en respondenten met een hoge sociale klasse zijn de afgelopen 5 jaar vaker naar het buitenland gereisd (92% en 91%).
- Slechts 1% zegt dat er bij hun zelf of iemand uit de directe omgeving wel eens (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten bij de douane in beslag zijn genomen.

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130, IN DE GRAFIEK STAAN ALLEEN DE PERCENTAGES VAN ANTWOORDCATEGORIE 'JA'

BASIS: RESPONDENTEN DIE DE AFGELOPEN 5 JAAR WEL EENS NAAR HET BUITENLAND ZIJN GEREISD, N=920

'Google' en 'douane reizen app' vaakst genoemd als informatiebron om er achter te komen of bepaalde (producten van) dier- of plantensoorten wel of niet gekocht of verkocht mogen worden

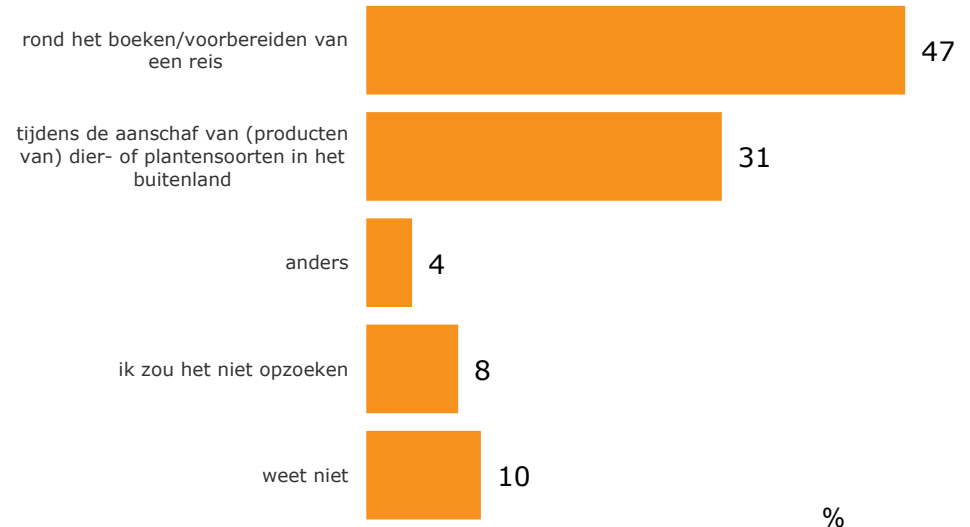
- 17% noemt RVO.nl als informatiebron. Onder 15 t/m 55-jarigen zien we vooral Google als informatiebron (70%), 55-plussers noemen vooral de douane reizen app (54%).
- Bijna de helft zou de regels opzoeken rond het boeken/voorbereiden van een reis (47%). De jongste leeftijdsgroep (15 t/m 25 jaar) zoekt de regels echter vaker *tijdens* de aanschaf van (producten van) dier- of plantensoorten in het buitenland op (42%) dan vooraf (rond het boeken/voorbereiden van een reis) (34%).

Stel dat u wilt weten of bepaalde (producten van) dier- of plantensoorten wel of niet gekocht of verkocht mogen worden, hoe komt u daar dan achter?

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Stel dat u deze regels wilt opzoeken. Op welk moment zou u dat dan waarschijnlijk doen?

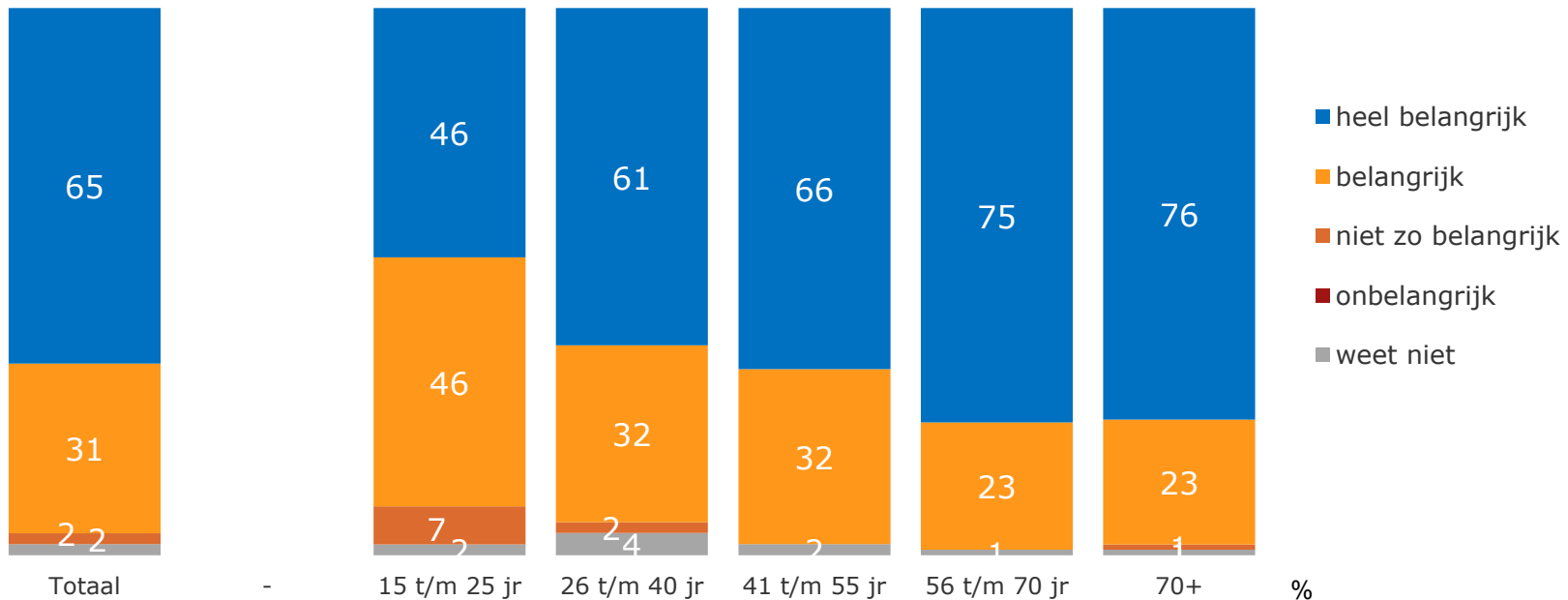

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Bijna iedereen vindt het (heel) belangrijk dat er wordt opgetreden tegen illegale handel in (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten

- Het is duidelijk dat men het belang van optreden tegen illegale handel in (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten inziet. Toch zien we een verschil tussen de leeftijdsgroepen: hoe ouder, des te belangrijker men het vindt. Zo vindt 91% van de 15 t/m 25-jarigen het (heel) belangrijk. Onder 70-plussers is dit 99%.

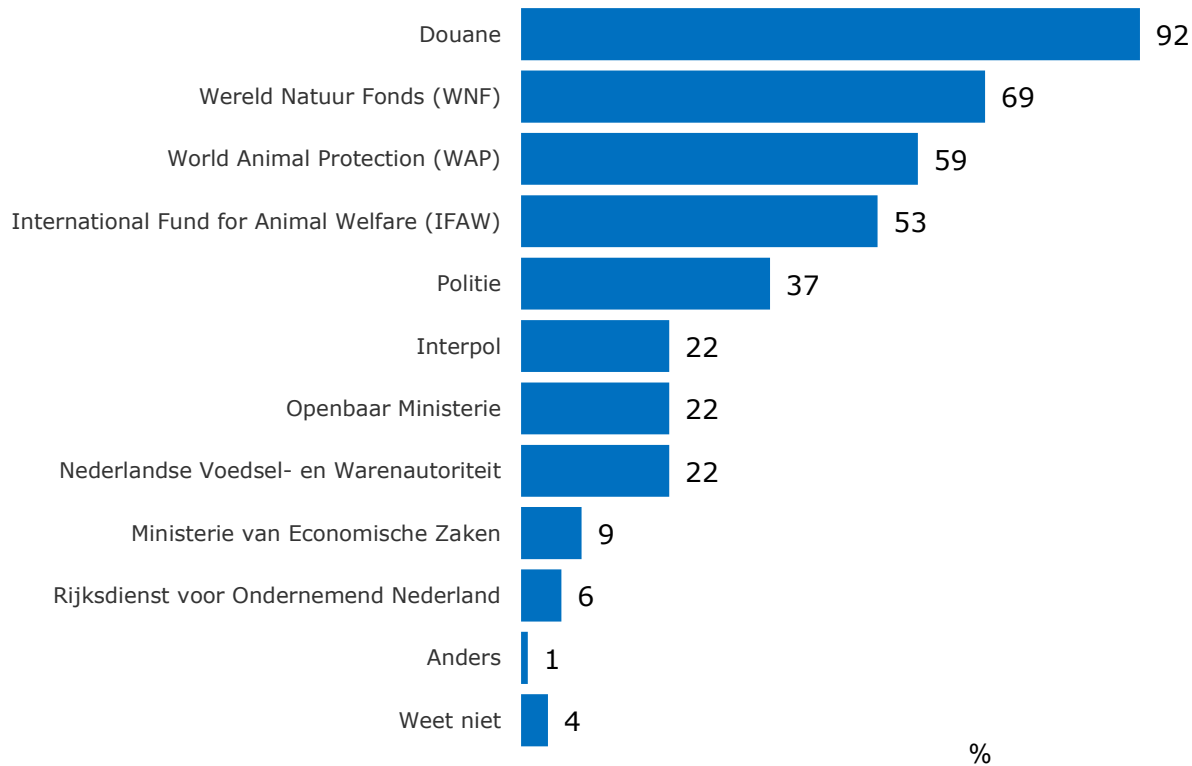
Hoe belangrijk vindt u het dat er wordt opgetreden tegen illegale handel in (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten?

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Meer dan negen op de tien (92%) noemen de douane als organisatie die zich bezighoudt met de bestrijding van illegale handel in (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten

Welke van de volgende organisaties houden zich volgens u bezig met de bestrijding van illegale handel in (producten van) internationaal beschermde dier- en plantensoorten?

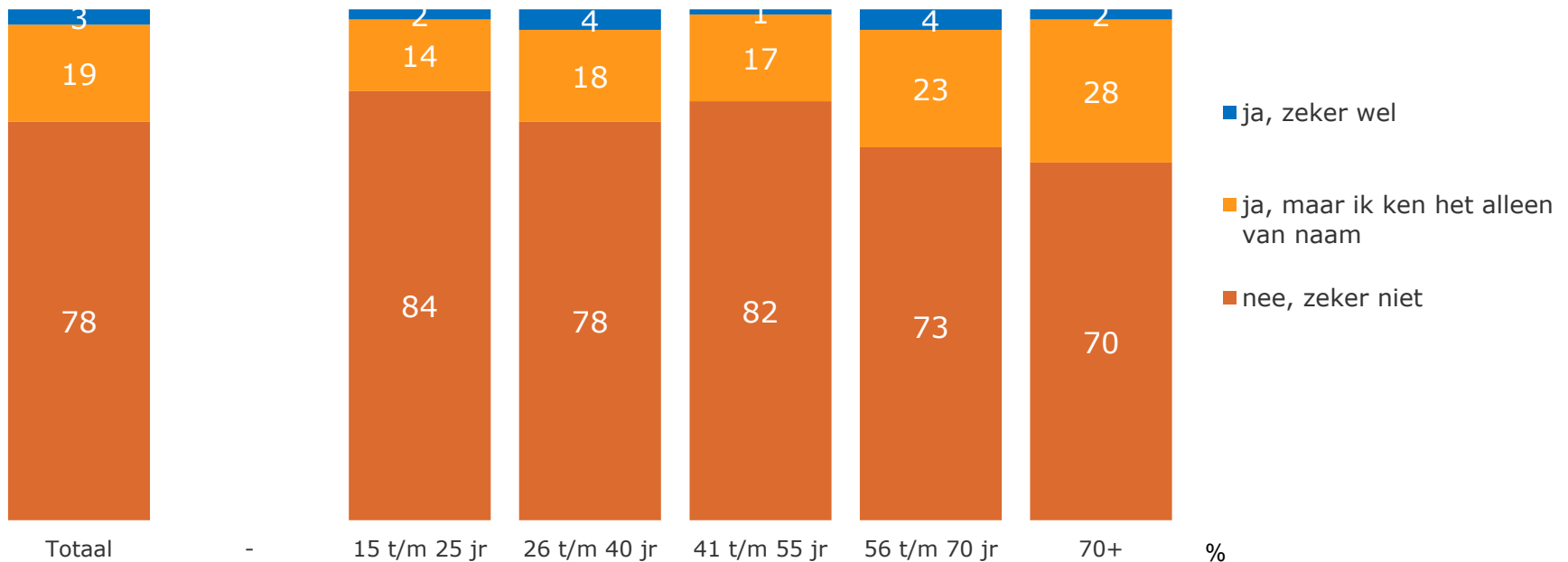
BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Bijna een kwart is (enigszins) bekend met CITES, 3% kent het zeker

- We zien dat de bekendheid van het internationale handelsverdrag CITES samenhangt met leeftijd. Van de 70-plussers kent 30% het verdrag (van naam). Onder 15 t/m 25-jarigen is dit 16%.

CITES is de Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna. Dit is het verdrag dat de internationale handel in bedreigde dier- en plantensoorten (levend en dood) reguleert en indien nodig verbiedt. Doelstelling is het voorkomen dat de soort in het wild uitsterft of sterk achteruit gaat als gevolg van internationale handel.

Bent u bekend met dit internationale handelsverdrag?

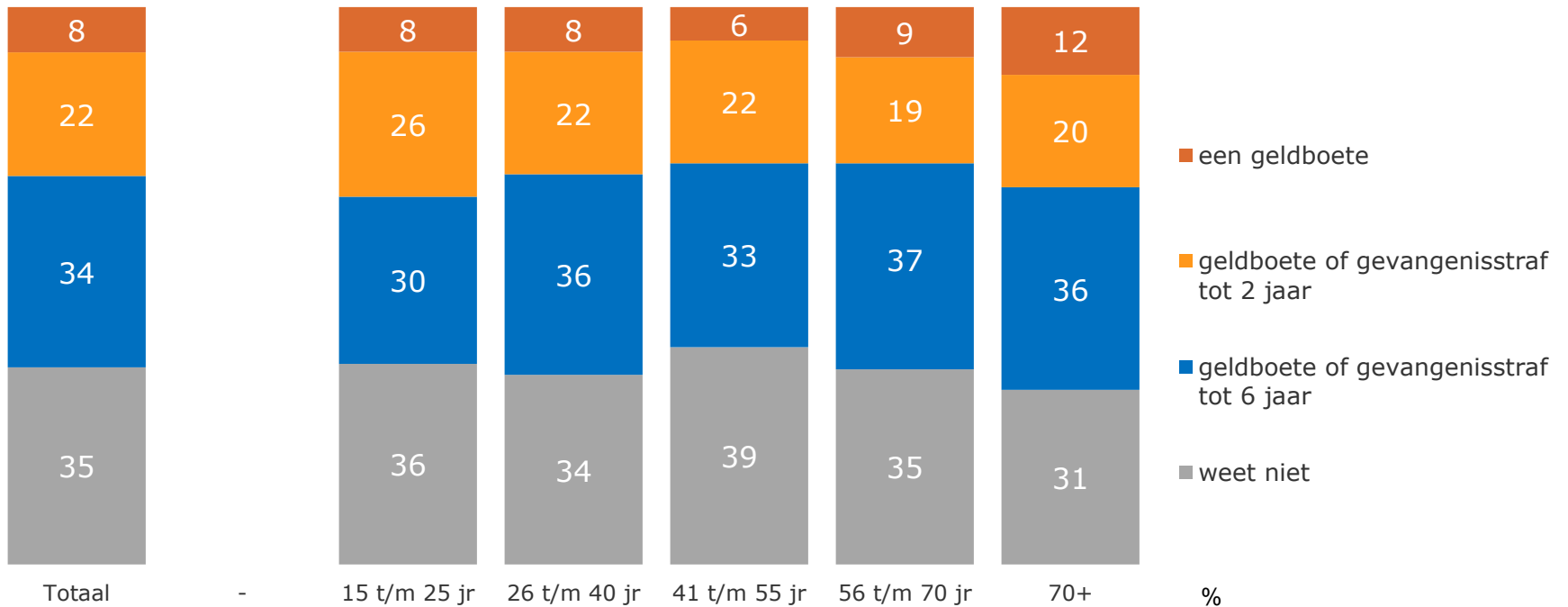

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Ruim een derde weet niet welke straffen opgelegd kunnen worden bij overtreding

- Eveneens een derde (34%) denkt dat er een geldboete of gevangenisstraf tot 6 jaar opgelegd kan worden. Slechts 8% denkt dat er alleen een geldboete opgelegd kan worden.

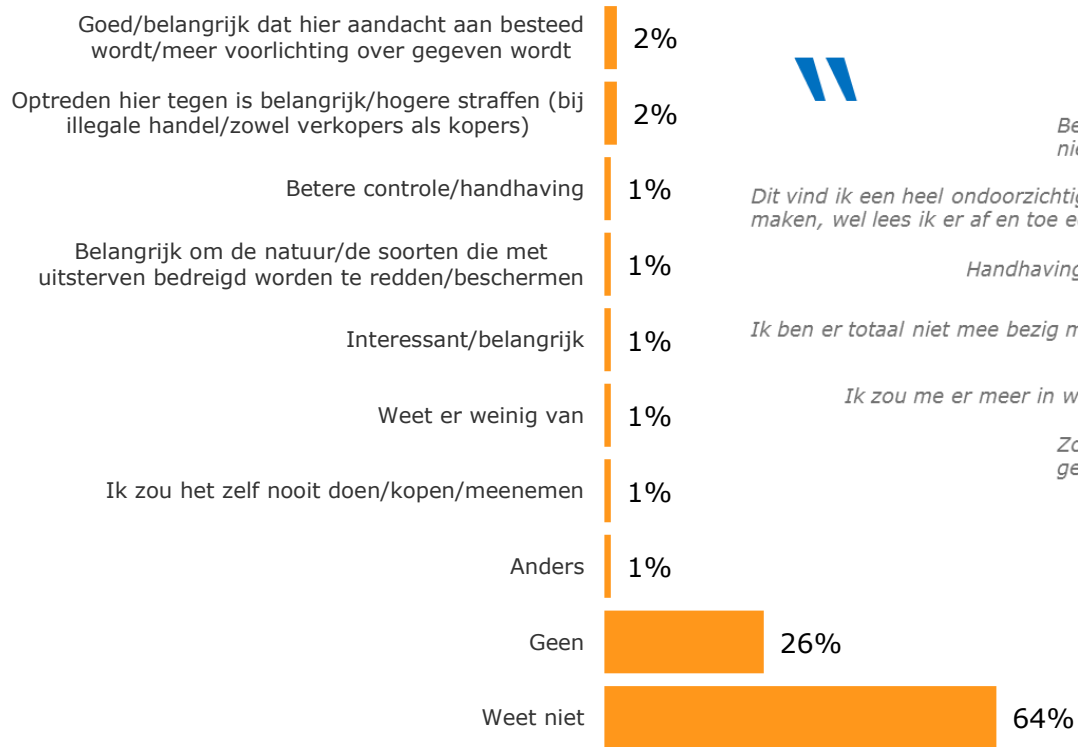
Welke straffen kunnen volgens u opgelegd worden bij een overtreding?

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Enkelen noemen spontaan dat ze het goed vinden als er meer aandacht aan dit onderwerp wordt besteed

Heeft u nog opmerkingen over dit onderwerp?

Bescherming van met uitsterving bedreigde dier en plantensoorten lijkt niet effectief te zijn. Andere aanpak dient overwogen te worden.

Dit vind ik een heel ondoorzichtig gebied! Zelf heb ik er niets mee te maken, wel lees ik er af en toe een artikel (uit de praktijk) over ...

Handhaving lijkt me zeer belangrijk in deze globaliserende wereld.

Ik ben er totaal niet mee bezig maar zie wel het grote belang ervan in.

Ik zou me er meer in willen verdiepen.

Zorg voor goede voorlichting , haal fabeltjes omtrent geneeskrachtige werking van diersoorten etc. uit de lucht

BASIS: ALLE RESPONDENTEN, N=1.130

Onderzoeksverantwoording

Methode	Online														
Doelgroep(en)	Nederlands publiek van 15 jaar en ouder														
Steekproefgrootte	Netto n=1.130 (49% respons). Verdeling naar leeftijd: <table border="1"><thead><tr><th>Leeftijd</th><th>Steekproefomvang</th></tr></thead><tbody><tr><td>15 t/m 25 jaar</td><td>n = 114</td></tr><tr><td>26 t/m 40 jaar</td><td>n = 232</td></tr><tr><td>41 t/m 55 jaar</td><td>n = 314</td></tr><tr><td>56 t/m 70 jaar</td><td>n = 318</td></tr><tr><td>70+</td><td>n = 180</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>n = 1.130</td></tr></tbody></table>	Leeftijd	Steekproefomvang	15 t/m 25 jaar	n = 114	26 t/m 40 jaar	n = 232	41 t/m 55 jaar	n = 314	56 t/m 70 jaar	n = 318	70+	n = 180	Totaal	n = 1.130
Leeftijd	Steekproefomvang														
15 t/m 25 jaar	n = 114														
26 t/m 40 jaar	n = 232														
41 t/m 55 jaar	n = 314														
56 t/m 70 jaar	n = 318														
70+	n = 180														
Totaal	n = 1.130														
Veldwerkperiode	11 t/m 18 oktober 2017														
Vragenlijstlengte	6 minuten														
Resultaten	De resultaten zijn gewogen op de variabelen leeftijd, geslacht, opleiding en regio. In de grafieken in dit rapport tellen de afzonderlijke percentages niet altijd op tot precies 100%. Dit heeft te maken met de afronding.														